

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

I den senere Tid er der opstaaet en levende Interesse for Spørgsmaalet, om der i Danmarks Undergrund findes værdifulde Raastoffer, saasom Kalisalte, Petroleum, Stenkul og Malme, og hvor man eventuelt skal søge efter dem.

For at forberede en Undersøgelse af dette Spørgsmaal har „Danmarks geologiske Undersøgelse“ foretaget Maalinger af Magnetkraftens Vertikalintensitet over et Omraade af det sydlige Jylland og en Del af Fyen med det Formaal at finde de Steder, hvor Grundfjeldet naar højst op, og hvor en Dybdeboring derfor vil medføre mindst Bekostning. En saadan Boring vil give Oplysning om, hvilke geologiske Formationer der findes mellem Skrivekridtet og Grundfjeldet, og særlig om de Formationer, som kan indeholde værdifulde Raastoffer, Permformationen og Kulformationen, findes her i Landet.

Ved Lov Nr. 54 af 31. Marts 1926 om Vandforsyningsanlæg er der givet Lovbestemmelser for Indvindingen af det Vand, som findes i Jordlagene, men medens der i forskellige fremmede Lovgivninger findes Love angaaende Adgangen til Indvinding af Raastoffer af forskellig Art saasom Malme m. m., indeholder vor Lovgivning ingen Bestemmelser om, hvorledes man skal forholde sig ved en eventuel Indvinding af Malme, Stenkul eller andre Stoffer, saasom Petroleum eller Salte.

Da Mangelen af en Lovgivning paa dette Omraade er en væsentlig Hindring for Tilvejebringelsen af den nødvendige Kapital til Efterforskning og eventuel Udnyttelse af værdifulde Raastoffer i Danmarks Undergrund, og da det formentlig er i Samfundets Interesse, at saadan Efterforskning bliver iværksat, er nærværende Lovforslag efter Anbefaling af Undervisningsministeriet, under hvilket „Danmarks geologiske Undersøgelse“ henhører, udarbejdet af Statsministeriet.

Med Hensyn til Bestemmelserne i Lovforslagets enkelte Paragraffer bemærkes:

Til § 1.

Det tør vistnok anses for uomtvisteligt, at ingen Grundejer i Danmark har erhvervet sin Ejendom under den Forudsætning, at

der dybt nede under de dyrkbare Jordlag skulde skjule sig værdifulde Raastoffer, og det kan derfor heller ikke hævdes, at privates berettigede Interesser kunde krænkes ved den her foreslaaede Lovbestemmelse. Ogsaa paa andet Omraade indenfor dansk Lovgivning maa den Grundsætning siges at være fastslaaet, at der ved Lov kan forbeholdes Staten Eneret til Udnyttelse af Værdier, som enten ikke tidligere har været Genstand for andres Udnyttelse, eller i hvis rationelle Udnyttelse det Offentlige har en særlig Interesse, jfr. saaledes Lov af 11. Maj 1897 om Telegrafer og Telefoner, Lov af 19. April 1907 om traadløse Telegrafer, Lov af 1. Maj 1923 om traadløse Telefoner og Lov af 13. Marts 1926 om Radiospredning.

Det er muligt, at værdifulde Raastoffer ikke findes i Danmarks Undergrund, eller i hvert Fald ikke i saadanne Mængder og under saadanne Forhold, at en Udnyttelse deraf vil kunne svare Regning, men naturligvis er Staten interesseret i, at der saa vidt muligt skaffes Klarhed over Spørgsmaalet, og Lovforslaget tilsigter i første Række at skabe et Grundlag for Tilvejebringelse af saadan Klarhed.

En nærmere Bestemmelse af, hvad der skal forstaaes ved „Undergrund“, lader sig ikke let give udover, at man derved sigter fortrinsvis til saa dybtliggende og vanskeligt tilgængelige Lag, at de forudsættes ikke at have været Genstand for privatretlig Raaden eller Undersøgelse, men i hvert Fald alene til saadanne Lag, som ikke paaviselig har været Genstand for saadan Raaden eller Undersøgelse. Lovforslaget tilsigter saaledes ikke at gøre Indgreb i den af private forskellige Steder i Landet udøvede Raadighed over Stoffer, som forefindes i højere liggende Lag, saasom Brunkul og Myremalm; og det bliver i denne Henseende naturligvis ogsaa uden Betydning, om de Stoffer, som har været Genstand for Indvinding fra de overfladiske Lag, forefindes i en ikke ubetydelig Dybde under Overfladen, saasom Kridtgravene ved Cementfabrikkerne i Jylland, der naar ned til en Dybde af henved 50 m under Overfladen, Kalkbrudene ved Mønsted og Davbjerg samt Kulminerne paa Bornholm.